

Xem chừng thuận nghịch cho tường

Nướng, sao, bào chế phải thường xa nhau.

4.2.2- Kiêng dùng khi mang thai- Phụ nữ trong thời kỳ có thai, phải chú ý an thai, tránh bị xảy thai. Có thể chia ra hai loại : thuốc cấm không được dùng và thuốc dùng phải thận trọng tùy theo mức độ tác hại của thuốc đối với thai.

Những thuốc cấm dùng phần lớn là thuốc rất độc, được tính mạnh, như Ô dầu, Ba đậu, Khiên ngưu, Thương lục, Xạ hương, Tam lăng, Nga truật, Ban miêu, Thùy diệt (địa khô), Mạnh trùng....

Những thuốc dùng phải thận trọng gồm các thuốc trừ ứ, thông kinh, hành khí phá trệ, và các thuốc cay, nóng, hoạt lợi (nhuận tràng, lợi niệu) như Đào nhân, Hồng hoa, Đại hoàng, Chi thực, Phụ tử, Quế nhục, Bán hạ, Đông quyết tử v.v...

Bài ca các vị thuốc cần nhớ :

Nguyên, Ban Niêu, Thùy diệt và Mạnh trùng (Nguyên là một loại rắn)

Ô dầu, Phụ tử với Thiên hùng

Dã cát, Thùy ngân, cùng Ba đậu

Ngưu tất, Ý dĩ, và Ngô công

Tam lăng, Nguyên hoa, Đại già, Xạ

Đại kích, Thuyền thoái, Hoàng hùng, Thư hùng

Nha tiêu, Mang tiêu, Mẫu đơn, Quέ

Hòe hoa, Khiên ngưu, Tạo giác cùng

Bán hạ, Nam tinh và Thông thảo

Cù mạch, Can khương, Đào nhân cùng

Não, Sa, Can Tát, Giải tráo giáp

Địa đởm, Mao căn, và Gia trùng

4.2.3- Kiêng ăn : trong khi dùng thuốc có một số thức ăn không thích hợp với một số dược liệu hoặc tình trạng bệnh, cần phải chú ý tránh hoặc hạn chế ăn. Ví dụ : Địa hoàng kị Cù cát; Bạc hà kị Ba ba; Cam thảo kị cá Mè; Chè kị Sú quân tử; Phục linh kị dấm; các chứng phát ban kị các thức ăn mờ màng, chua chát; mụn nhọt độc sưng tấy kị lõm cá; thịt bò, các thức ăn tanh; các chứng bệnh hàn kị thức ăn loại dưa; các chứng nhiệt kị rượu, thuốc lá và thức ăn cay v.v... Cần chỉ rõ cho người bệnh kiêng ăn, tránh ảnh hưởng đến hiệu lực của thuốc, khó khăn cho việc chữa bệnh.

Các điều tương ky và kiêng kị khi phối ngũ nói trên tuy có thể tham khảo khi sử dụng thuốc trên lâm sàng, nhưng không phải là tuyệt đối. Xưa nay trong